

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Gf.III.30.110/2024/6.

A felperes:

felperesi cég neve (székhelye)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

dr. Bagossy Attila ügyvéd (címe)

A felperesi beavatkozó:

felperesi beavatkozó neve (székhelye)

A felperesi beavatkozó jogi képviselője:

Dr. Regős Attila Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Regős Attila ügyvéd, címe)

Az alperes:

alperesi cég neve (székhelye)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Pallagi Ádám ügyvéd (címe)

A per tárgya:

Megbízási díj megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és megfellebbezett határozatának a száma:

Szegedi Törvényszék 7.G.40.008/2023/56.

A fellebbező fél és a fellebbezés sorszáma:

Az alperes, 7.G.40.008/2023/61.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg felperesnek, valamint a felperesi beavatkozónak személyenként 800 000-800 000 (nyolcszázezer-nyolcszázezer) forint másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy jelen ítélet meghozatalától számított 60 napon belül fizessen meg 2 500 000 (kettőmillióötszázezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I N D O K O L Á S

A tényállás

[1] A perbeli tényállás időszakában a felperes kültagja és az alperes egyszemélyi tulajdonosa (ügyvezetője) között oldalági rokoni kapcsolat állt fenn, míg a (beruházó cég neve) (a továbbiakban: beruházó) egyszemélyes tagja és ügyvezetője az alperes egyszemélyes tagjának (ügyvezetőjének) az élettársa volt.

[2] A beruházó a tulajdonában álló, (település neve) hrsz. (1) alatti ingatlanon 4 épületből álló lakópark megvalósítását tervezte. A felelős műszaki vezetői feladatok ellátására a felperes ügyvezetőjét kérte fel. A beruházó, valamint a peres felek egyeztetése alapján a kivitelezési feladatok lebonyolítását az alperes vállalta el. Az alperes 2019. március 20. napján két, írásban kötött szerződés útján megbízta a felperest, a (település neve) (1) hrsz. alatti ingatlanon „épülő társasház felelős műszaki vezetői munkálatai” elvégzésével.

[3] „A munkák tartalmazzák:

- a jóváhagyott építészeti-műszaki tervdokumentáció, valamint a kivitelezési tervek alapján az építés-kivitelezései tevékenység ellenőrzését,

- hatósági engedélyek, hatósági előírások, határidők és minőségi előírások, valamint a szerződések megtartásának folyamatos ellenőrzése,
- az építési napló ellenőrzése; a bejegyzések és egyéb jegyzőkönyvek ellenjegyzése; a hibáknak, hiányosságoknak, eltéréseknek az építési naplóban való feltüntetése,
- a munkák lezárása előtt azok mennyiségi és minőségi ellenőrzése; az átadás-átvételi eljárásban való részvétel.”

[4] A peres felek a (település neve) hrsz. (1) alatti ingatlanon megvalósítandó (lakópark elnevezése) lakópark egységei közül az „A” és „B” épületek tekintetében a projektvezetési munkákra 2019. március 20. napján (a felperest megillető díj nettó 12 500 000 forint), a „C” és „D” épületekre 2019. május 27. napján (díjak: nettó 12 500 000 forint és nettó 25 000 000 forint) kötöttek szerződést.

[5] A felperes feladatait valamennyi épület esetében a következőképpen határozták meg: „A projekt vezetési munkálatok különösen az alábbiakat foglalják magukban: az építkezés valamennyi munkafázisának koordinálása, irányítása, ellenőrzése, felügyelete, ezzel összefüggő valamennyi szerződés megkötése, egyéb okirat aláírása, egyeztetések lefolytatása, készpénz átadása, átvétele, felelős műszaki vezetői feladatok ellátása.” A szerződések szerint felperest a díjak egyösszegben illetik meg a használatbavételi engedélyek jogerőre emelkedésétől számított 8 napon belül. A felperes teljesítésének határidejét az „A” és „B” épület esetében 2020. június 30. napjában, míg a „C” és „D” épület tekintetében 2020. szeptember 30. napjában határozták meg. Az alperes jogosult volt „az egyéves garanciális időszakig a vállalási ár 5%-át visszatartani”.

[6] Az alvállalkozókkal az alperes kötött építési-vállalkozási szerződéseket.

[7] A kivitelezés során a felperes a (cég 1 neve)-vel közösen végzete el a műszaki ellenőrzési tevékenységet, valamint a kivitelezés irányítását. A műszaki szempontú mennyiségi és minőségi felméréseket egymás között megosztva végezték el, azonban a teljesítési igazolásokat kizárólag a felperes állította ki.

[8] Az építkezés folyamata alatt műszaki problémák merültek fel, így a tervtől eltérő egyedi megrendelői igényeket kellett figyelembe venni, anyagbeszállítási határidők, alvállalkozók késedelmei, hibás teljesítések merültek fel, valamint építési törmelék elszállításának hiánya, munkaterület rendezetlensége, takarítatlanság akadályozta a kivitelezést.

[9] A beruházó és az alperes a teljesítési határidőt 2020. május 29. napján további 7 hónappal meghosszabbították.

[10] Az illetékes szakigazgatási szerv a 2020. december 31. napján véglegessé vált határozatával az épületekre a használatbavételi engedélyt megadta.

[11] A megrendelő 2021. május 14. napján kelt levelében közölte az alperessel, a „C” és „D” épületek teljesítési határidejének elmulasztása miatt összesen 25 625 000 forint kötbérigényt érvényesít, ezért felhívta annak 15 napon belül történő kifizetésére.

[12] Az alperes az alvállalkozók ellen szerződésszegésből eredő igényt nem érvényesített.

A felperes keresete, az alperes ellenkérelme, a felperesi beavatkozó nyilatkozata

[13] A felperes keresetében kérte a bíróságot, kötelezze az alperest fizessen meg 15 nap alatt 53 340 000 forintot, valamint ezen összeg után 2021. január 1. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat 8%-kal növelt késedelmi kamatát, emellett kötelezze perköltség megfizetésére, amelynek összegét 2 286 000 forint bruttó összegben határozta meg. Tényállításként előadta, a felek között 2019. március 20., illetve 2019. május 27. napján megbízási szerződés jött létre, amelynek értelmében a (település neve) (1) hrsz. alatt épülő (lakópark elnevezése) lakópark „A-D” jelű épületei építésének projektvezetési munkálatai ellátását vállalta el. A szerződést teljesítette, azonban az alperes a megbízási díj fizetési kötelezettségének csak részben tett eleget és a keresetben írt összegű hátraléka áll fenn, amelynek megfizetésére köteles. Jogállításként a Ptk. 6:272. §-ra, 6:276. §-ra hivatkozott.

[14] A Ptk. értelmében a megbízási gondossági kötelelem, tevékenység kifejtésére irányul, nem pedig dolog szolgáltatására vagy annak előállítására, ebből következően a bírói gyakorlat is egyértelmű, ezen szerződés esetében a hibás teljesítés és ebből következően a kellékszavatosság nem vethető fel, nem érvényesíthető a megbízottal szemben (BH.205/1982. szám, Kúria Pfv.21.879/2014/5. sorszámú döntése).

A megbízott a megfelelő eljárás tanúsítása esetén abban az esetben is jogosult a díjára, ha eljárása nem vezet eredményre. Kivételesén, akkor nem jár részére díj, ha és amennyiben a nem kellően gondos eljárása miatt marad el a várt eredmény.

Felperes állítása szerint a megbízási szerződésből eredő kötelezettségeit kellő gondossággal látta el, részéről felróhatóság nem merült fel és nem maradt el a várt eredmény sem.

[15] Az alperes a kereset elutasítása iránti ellenkérelmét a felperes hibás teljesítésére alapította, illetve arra, hogy szerződésszegésével neki kárt okozott a kivitelezés folyamán és ezt beszámítás útján kívánta érvényesíteni.

[16] A feladatmeghatározás alapján a szerződés vállalkozási típusú, miután a kivitelezés során a felperes a vállalkozók munkáját kizárólagosan irányította, felügyelte, azt a leggazdaságosabb módon kellett megszerveznie. A használatbavételi engedély megadása egy tevételes magatartás eredménye, nem pedig egy mindentől független körülmény, így ez

is a szerződés eredménykötelem jellegét támasztja alá. A lakások kivitelezése hibás volt, amely a felperes szakszerűtlen, gondatlan tevékenységére vezethető vissza, ezért elsődlegesen a megbízási díj leszállítását kérte 89%-kal, figyelemmel a már kifizetett összegre, és ez okból is kérte a kereset elutasítását. A felperes a megbízási szerződésben vállalt kötelezettségeit nem teljeskörűen, illetve azokat hibásan teljesítette, ezzel számára kárt okozott. Az ellenkérelemhez mellékelt részletes hiba- és hiánylista alátámasztja, hogy a felperes az építési munkálatokat nem megfelelően szervezte meg, a munkafázisokat nem hangolta össze. Az alvállalkozókkal fenntartott kapcsolata hiányos volt, ezért az alvállalkozók több alkalommal nem tudták határidőben megkezdeni a munkát. Alperes szerint a felperes észszerűtlen és gazdaságtalan gépbérlést hajtott végre, és az állványbérlés is ilyen volt.

[17] Az alvállalkozókkal kötött szerződéseket hanyagul kezelte, nem fordított kellő figyelmet arra, hogy azok határidőben kerüljenek teljesítésre. Az alvállalkozói teljesítéseket szakszerű ellenőrzés nélkül vette át. Mindezek közrehatottak abban, a beruházóval, mint megrendelőjével módosítani kellett a kivitelezés végső határidejét, illetve az építési projekt teljeskörűen nem került befejezésre, ezért vele szemben a beruházó késedelmi kötbérigényt is érvényesített. A felperes hibás teljesítésére hivatkozva díjleszállítást kért a Ptk. 6:159. § (2) bekezdés b) pontja alapján, miután a ténylegesen elvégzett felperesi teljesítéssel arányban álló összeg bruttó 6 985 000 forint, amelyet már teljesített, az ezt meghaladó díjigény alaptalan.

Emellett beszámítást is érvényesíteni kívánt, ennek összegét 66 107 864 forintban jelölte meg. Állítása szerint a felperesi hibás teljesítéssel, mint szerződösszegéssel összefüggésben ilyen összegű kár érte, ebből az összegből 25 625 000 forint a vele szemben a beruházó által érvényesített kötbér. Gazdaságtalan gépbérlés címén további 16 887 190 forint kárigényt jelölt meg, míg zsaluanyag indokolatlan hosszabbítású bérlete címén 5 189 519 forintot, továbbá egyéb kártételekkel összefüggésben 13 216 636 forintot kívánt beszámítani a felperes keresete összegébe.

[18] A felperesi beavatkozó kérte az alperes kereset szerinti marasztalását. A felek között létrejött szerződés alapján a felperes feladatát a felelős műszaki vezetői tevékenység ellátása képezte, amelyre a 266/2013. (VII.11.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Épkiv.) 22. § (2) bekezdése vonatkozik, mely szerint erre a Ptk. megbízási szerződésre vonatkozó szabályai az irányadóak. Az épületek kivitelezését nem a felperes végezte, ezért ezzel kapcsolatos hibás teljesítés a részéről nem merülhet fel. Az alperes által hivatkozott, lakásonkénti hibaleírások nem azonosíthatók be, nem tisztázott, az alperes a kivitelezőkkel javíttatta-e a hibát, avagy árleszállítást alkalmazott emiatt. Nem igazolt az sem, hogy a felperes az építkezés során nem a tőle elvárható gondossággal látta el a munkaszervezési feladatokat, e tekintetben az alperes konkrétumot nem jelölt meg. A többletköltségeket sem igazolta, illetve nem adta annak indokát, ezen állításait mire alapítja. Az alvállalkozók hibás, vagy késedelmes teljesítése a felperes teljesítése szempontjából nem bír jelentőséggel. Az épületek átadásra kerültek, az építésügyi hatóság a használatbavételi engedélyt kiadta, ezért a kikötött díjra a felperes alappal tart igényt.

Az elsőfokú bíróság ítélete és indokai

[19] Az elsőfokú bíróság ítéletével a kereseti kérelem szerint marasztalta felperes javára alperest, továbbá kötelezte a felperes és felperesi beavatkozó javára perköltségfizetésre is. Rendelkezett a le nem rótt elsőfokú eljárási illeték alperes által történő megfizetéséről.

[20] A bíróság ítéletének jogi indokolásában a Ptk. 6:59. §-át idézve abból indult ki, hogy a szerződés tartalmát a felek szabadon állapíthatják meg, a felek jogaira, kötelezettségeire vonatkozó szabályaitól egyező akarattal eltérhetnek, ha törvény az eltérést nem tiltja. A szerződési szabadság és típuszabadság elvének megfelelően maguk döntenek el kivel, milyen típusú és tartalmú szerződést kötnek. Amennyiben a szerződési nyilatkozat tartalma vitatott, azt a bíróságnak a Ptk. 6:8. § (1) bekezdése szerint úgy kell értelmeznie, ahogyan azt a címzettnek a nyilatkozó feltehető akarata és az eset körülményeire tekintettel, a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett (nyilatkozati elv), valamint a szerződéssel elérni kívánt gazdasági cél figyelembevételével a nyilatkozatot tartalma szerint kell értelmezni. E szempontok alapulvételével a „projektvezetési munkák”, mint felperesi feladat meghatározás, a bíróság álláspontja szerint úgy értelmezendő, hogy a perbeli lakópark kivitelezésével összefüggő műszaki-vezetői feladatok tartoztak alperes teljesítési kötelezettségének körébe. Az írásbeli szerződés következtlen, ellentmondó és esetenként nem valós tartalomnak megfelelő fogalom-meghatározásaitól függetlenül, a bíróság álláspontja szerint a felek közötti jogviszony megbízási jellegű volt, a felperesi kötelelem facere jellegű szolgáltatásra irányult. A felperes, mint megbízott járt el a szerződés teljesítése során, az alperes által rábízott feladatokat látta el. A felperes köteleme nem dolog szolgáltatásra irányult, ezért az építési-vállalkozási szerződés teljesítésével összefüggő hibás teljesítésért nem tartozik közvetlen felelősséggel. Az alperes erre alapított díjleszállítási igénye ilyen okból alaptalan, a bíróság ezért mellőzte a lakástulajdonosok hibás teljesítéssel összefüggő kifogásainak vizsgálatát, illetve erre nézve bizonyítási eljárás lefolytatását.

[21] A bíróság a közjegyzői eljárásban készült igazságügyi szakértői véleményt határidőn túl előterjesztettnek tekintette és azt figyelmen kívül hagyva mérlegelte a perbeli bizonyítékokat. A bíróság hangsúlyozta, a Ptk. 6:276. § (1) bekezdése értelmében a megbízott díjra jogosult az eljárása eredményétől függetlenül, ez alól csak az képez kivételt, ha neki felróható magatartása miatt maradt el az eredmény. A felek a megbízási díj esedékességét a használatbavételi engedély kiadásához kötötték, ez azonban nem tette eredménykötelemmé a felperesi kötelezettséget. Ettől függetlenül a bíróság kitért arra, hogy az engedély kiadásra került, ezért az alperes díjfizetési kötelezettsége beállt.

[22] Külön vizsgálta a bíróság a díjleszállítás és a beszámítás körében helytálló-e az alperesi ellenkérelem. A felperes esetében a gondossági kötelelem elvárásaiból kell kiindulni, a szerződésszegésért való felelősség alóli mentesülési szabályok alkalmazása során elsődleges a szerződésszegés kérdésében való állásfoglalás. A kötelezett a szerződést akkor szegi meg, ha a szerződés alapján őt terhelő kötelezettség szerződésszerű teljesítése bármely okból elmarad (Ptk. 6:137. §). A perbeli esetben a szerződés alapján a felperest a gondos eljárás kötelezettsége terhelte, a szerződést ehhez képest akkor szegi meg, ha a tevékenysége az elvárt gondosság mércéjének nem felel meg. Amennyiben a gondos eljárás követelményének a megbízott eljárása megfelel, szerződésszegést nem követ el, szerződésszegésért való felelősség alapvető feltétele ilyen esetben nem valósul meg. A szerződésszegésért való felelősség alóli kimentés feltételeinek vizsgálata ilyen esetben szükségtelen.

[23] A bíróság a szerződés teljesítése során felperestől elvárt gondosság vizsgálata körében a perben meghallgatott tanúk vallomásait értékelte, egyes tanúkat azonban nem tekintett érdektelennek. A további érdektelen tanúk vallomásaiból pedig azt állapította meg, hogy a felperes tevékenysége az elvárt gondosság mércéjének megfelelt, szerződésszegés részéről nem történt. A bíróság nem találta figyelmen kívül hagyhatónak, hogy az alperes anyagi pervezetést követően sem tisztázta, nem fejtette ki a felperesi hibás teljesítés mibenlétét, a hibajelenségeket, illetve a díjleszállítást megalapozó tényeket, ezekre nézve jogi érvelést nem adott elő.

[24] A bíróság alperes terhére róta, hogy nem tárta fel sem a beruházóval, sem az alvállalkozókkal folytatott és a kivitelezéssel összefüggő elszámolását, így nem lehetett megállapítani, hogy azokból eredően ellene igényt érvényesítettek-e. A tanúbizonyításból megállapítható volt, hogy a felépített lakásokat a beruházó értékesítette, ezért a lakástulajdonosok igényérvényesítése jelen perben már irreleváns kérdés. Az eljárás jelentős elhúzódását eredményező további tanúbizonyítás lefolytatását a törvényszék szükségtelennek találta. Az egybevetett bizonyítékkértékelés alapján a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alperes a hátralékos megbízási díj teljes összegének megfizetésére köteles felperes irányában.

Az alperes fellebbezése, a felperes fellebbezési ellenkérelme, és a felperesi beavatkozó fellebbezéssel szembeni nyilatkozata

[25] Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, kérve annak Pp. 381. § alapján történő hatályon kívül helyezését. Az elsőfokú ítélet rendelkezéseinek és az indokolás érdemi megállapításainak ismertetése nyomán jogi érvelésként állította, az elsőfokú bíróság nem folytatta le a szükséges bizonyítást, nem megfelelően állapította meg a tényállást és helytelen következtetéseket vont le abból, ez a Pp. 279. § (1) bekezdését sérti, mely indokolja a hatályon kívül helyezést. A másodfokú bíróság felülvizsgálatát a Pp. 369. § (3) bekezdés a) és c) pontjai szerint kérte.

[26] Előadta, fenntartja az elsőfokon is hangsúlyozott jogi álláspontját a tekintetben, hogy a perbeli jogviszony nem megbízási jellegű, hanem eredménykötelem volt. A felperes egy konkrét projekt megvalósítására vállalkozott, egy hosszú távú, komplex feladatkört kellett végig vinnie és ellátnia. A tanúbizonyítás eredményének értékelése kapcsán kifogásolta (tanú 1) és (tanú 2) tanúvallomásának figyelmen kívül hagyását. Álláspontja szerint őket önmagában azért, mert szerződéses kapcsolatban álltak a peres felekkel, nem lehet elfogultnak tekinteni. A fentiekén túl szükséges lett volna kihallgatni a beruházó, az építető alkalmazottjait, akik a szerződéskötésnél és az azt megelőző tárgyalások során jelen voltak vagy abban részt vettek.

[27] A felek közötti jogviszony megítélésére visszatérve alperes hangsúlyozta, a felperes feladata a teljes körű kivitelezés végig vitele volt a használatba vételi engedély kiadásáig terjedően. Ezt részletesen tartalmazta a szerződés, a megvalósításhoz szükséges felperesi tevékenységeket ennek megfelelően sorolta fel. Ezek közül alperes kiemelte a felelős műszaki vezetői feladatok ellátását és az építési napló vezetését. A felperes ezen tevékenységei egy meghatározott eredmény elérésére irányultak azért, hogy az épületek elkészüljenek, megkapják a használatba vételi engedélyt és megfelelő műszaki állapotban

átadásra kerüljenek a vevők részére. A felperest ennek megfelelően díjazás csak a hiánytalan, szerződésszerűen elvégzett munka esetén illeti meg. Ez pedig nem gondossági, hanem eredménykötelem megítélésének kérdése. Az eredménykötelem jelleget erősíti, hogy elsőosztályú teljesítést írtak elő felperes számára a felek és kitértek arra is, hogy a szerződésben nem szabályozott kérdésekben a Ptk. vállalkozási szerződésekkel kapcsolatos, vagyis XXXVII. fejezetének rendelkezései az irányadók.

[28] Alperes életszerűnek minősítette azt, hogy részletekbe menően fel kellene tárni mindazt a tevéleges szerződésszegéseket vagy mulasztásokat, melyeket a felperes a teljesítés során elkövetett. A továbbiakban kitért arra, nem kizárt egy atipikus, egyedi szerződéses jogviszony sem, mely a megbízási és vállalkozási szerződés elemeit egyaránt vegyíti. A felperes ebben az esetben sem járt el szerződésszerűen, a megbízási szerződési elemeket sem teljesítette teljeskörűen. Az alperes e körben az építési naplóvezetés hiányosságait róta fel és sérelmezte, hogy erre nézve bizonyítás lefolytatására nem került sor. Megjegyezte továbbá, a felperes a szerződésben meghatározott határidő előtt a munkaterületről levonult.

[29] Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem engedélyezte számára pendrive-on olyan további bizonyítékok csatolását, melyek a felperesi tevékenységet tárják fel. Hangsúlyozta, a vállalkozó több esetben olyan ígéretet tett a vevők felé, ami nem volt megalapozott, többletköltséggel járt és ezt a vevők utóbb a beruházótól követelték, amikor már a felperesi vállalkozó elhagyta az építkezést. Eljárási hiányossággként róta fel, hogy a bíróság arra vonatkozóan nem vett fel bizonyítást, nem hallgatott meg tanúkat, hogy a felperes nem megfelelő gondossággal látta el a rábízott feladatokat. Ennek bizonyítása esetén a felperesi követelés csökkentésének lett volna helye. Hangsúlyozta, hogy a 2023. január 23-án előterjesztett 31 oldalas ellenkérelmében részletesen, tételesen és cégenként leírta a történeteket, hogy miben áll a felperes által neki okozott kár, lakásonként sorolta fel a hibajelenségeket, amelyek figyelmen kívül hagyásával vette át felperes az alvállalkozók teljesítéseit.

[30] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértéseként kérte figyelembe venni, hogy nem folytatta le a szükséges bizonyítást, nem megfelelően állapította meg a tényállást és helytelen jogi következtetéseket vont le, megsértve ezzel a Pp. 279. § (1) bekezdés rendelkezéseit. Mindez az ügy érdemének eldöntésére kihat, ennek orvoslása másodfokú eljárásban nem lehetséges, nem észszerű, ezért indokolt az ítélet hatályon kívül helyezése.

[31] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Az ellenkérelmében felperes ismertette az ítélet rendelkezéseit, a törvényszék jogi álláspontjának lényeges elemeit, továbbá az alperes fellebbezésében kifejtetteket. Felhívta a figyelmet, hogy az alperes a Pp. 381. § értelmében kizárólag az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére tett fellebbezési indítványt. Az azonban, hogy az elsőfokú bíróság az alperes által szükségesnek tartott bizonyítást nem folytatta le, illetőleg a tényállást számára nem kedvezően állapította meg és nem az alperes jogi álláspontját tükrözve vont le jogi következtetéseket, nem értékelhető eljárási szabálysértésként. Önmagában a bizonyítás terjedelme nem hatályon kívül helyezési ok, erre nézve felperes ismertette a Pp. 381. § rendelkezéseit és a hozzá fűzött kommentárt. Az alperes fellebbezésében nem jelölt meg olyan bizonyítási hiányossággal vagy az ítélet megalapozatlanságával összefüggő lényeges

eljárási szabálysértést, mely az ügy érdemi elbírálására kihatott volna. A fellebbezés valójában az elsőfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenységének felülmérlegelését célozta.

[32] Az alperes azt sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az általa indítványozott tanúkat nem hallgatta meg, nem vizsgálta a becsatolt okiratokat és nem tette lehetővé az álláspontja szerint releváns bizonyítékokat tartalmazó pendrive peranyag részévé tételét. Az elsőfokú bíróság azonban indokát adta, hogy a jogvita elbírálása szempontjából miért találta szükségtelennek e bizonyítási indítványokat. A felperes megjegyezte, a kért bizonyítás mellőzése önmagában nem valósít meg eljárás szabálysértést, ez csak akkor áll fenn, ha a bíróság az ügy eldöntése szempontjából releváns bizonyítást nem folytat le.

[33] Az alperes a Pp. 369. § (3) bekezdés a) és c) pontjaira alapítva kérte az elsőfokú ítélet felülvizsgálatát, ez azonban a Pp. 381. §-ra alapított fellebbezés esetén nem alkalmazható. A felperes eseti döntésből idézve azt emelte ki továbbiakban, hogy az elsőfokú bíróság érdemi mérlegelő tevékenységét a másodfokú bíróság nem az eljárásjogi, hanem anyagi jogi felülbírálat körében, megváltoztatásra is irányuló fellebbezési kérelem esetén vizsgálhatja és bírálhatja felül. Az alperes azonban kizárólag az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére terjesztett elő fellebbezést. Ebből következően a Pp. 369. § (3) bekezdésében foglalt anyagi jogi felülbírálatra nem kerülhet sor. Az alperes jogorvoslati kérelmében lényeges eljárás szabálysértést nem jelöl meg, elsősorban a törvényszék által lefolytatott bizonyítás eredményét kifogásolta, illetőleg a bizonyítási indítványainak mellőzését sérelmezte. A felperes végül kérte figyelembe venni a Pp. 382. §-ához kapcsolódó bírói gyakorlatot. Az ellenkérelemben kifejtett indokok alapján az alperes fellebbezési álláspontja nem alapos, így a Pp. 370. § (1) bekezdésében foglalt korlátozást is szem előtt tartva, a másodfokú eljárásban kizárólag az elsőfokú ítélet helybenhagyására kerülhet sor, nem érintve az ügy érdemét.

[34] A felperesi beavatkozó fellebbezési ellenkérelmében csatlakozott a felperes jogi álláspontjához. A peres felek közötti szerződés minősítését illetően azt tette hozzá, hogy maga az alperes is több esetben ellenkérelmeiben megbízási szerződésként említi a perbeli jogviszonyt, és csak utóbb változtatta meg perfelvételi nyilatkozatát. A beavatkozó érdemben hangsúlyozta, a peres felek közötti szerződések nem tartalmaztak a felperes számára vállalkozási jellegű kötelezettségeket, elsősorban munkaszervező, irányító, felügyelő tevékenységet kellett ellátnia. A megbízási díj esedékessége pedig feltételhez, a használatba vételi engedély kiadásához volt kötve, ez önmagában még nem teszi a szerződéseket vállalkozási jellegűvé. Cáfolta az alperes által hivatkozott szerződésszegéseket, hangsúlyozva, alperes semmilyen módon nem tudta részletesen kifejteni, konkretizálni, hogy a felperes milyen szerződésszegést követett el és ebből alperest milyen kár érte.

[35] (Tanú 1) és (tanú 2) tanúvallomásainak figyelmen kívül hagyása során az elsőfokú bíróság helyes megállapításokat tett. Az építési naplóvezetéssel kapcsolatos szerződésszegést cáfolva a beavatkozó fenntartotta az elsőfokú eljárásban kifejtett álláspontját.

[36] Az alperes által sérelmezett pendrive perbeli bizonyítékként történő felhasználásának elmaradása kapcsán a beavatkozó megjegyezte, az ÁNYK rendszer lehetővé teszi az adathordozó perbeli alkalmazását, amelyhez nem kell a bíróság engedélye, ennek

technikai lehetőségét részletesen ismertette. Ehhez képest az alperes számára fennállt az informatikai lehetőség az adathordozó csatolására, ezt valójában az alperes mulasztotta el.

Az ítéltábla döntésének indokai

[37] Az alperes fellebbezése alaptalan.

[38] A jelen peres eljárásra a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv. (Pp.) rendelkezései az irányadók. A Pp. 370. §-a egyértelműen meghatározza, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezés során milyen körben bírálhatja el az elsőfokú bíróság ítéletét. A felülbírálati jogkör az adott kérdés vizsgálatának és minősítésének joga, ami magában foglalja az elsőfokú bíróság döntésének a megváltoztathatóságát. A Pp. 369. §-a a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének típusait határozza meg és azt is szabályozza, hogy a felülbírálati jogkör milyen keretek között gyakorolható. Alapvető, hogy a fellebbezés okát és annak indokait a félnek egyértelműen meg kell határoznia és ezzel kell kijelölnie a másodfokú bíróságtól kért jogvédelem tárgyát és körét (Pp. 371. §). Mind a fellebbező félnek, mind ellenfelének tisztában kell lennie azzal, hogy milyen okból, az elsőfokú eljárás konkrétan milyen cselekményeit sérelmezve terjesztette elő a fellebbezést, és csak ez jelölheti ki a másodfokú jogvita kereteit, az ilyen tartalmú fellebbezés, illetve ellenkérelem alkalmazkodik a tisztességes eljárás követelményéhez.

[39] A fellebbezés tartalmát illetően az új Pp. rendelkezései szerint továbbra is a fellebbező fél kötelezettsége annak határozott megjelölése, hogy a jogorvoslat során a másodfokú bíróság milyen döntést hozzon, a kifogásolt rendelkezést vagy annak valamely részét mennyiben és milyen okból változtassa meg, vagy helyezze hatályon kívül [Pp. 371. § b) pont], továbbá azt az anyagi vagy eljárási jogszabálysértést is meg kell jelölnie, amire a fellebbezését alapítja [Pp. 371. § d) pont].

[40] Jelen esetben az alperes fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet Pp. 381. §-ára alapított hatályon kívül helyezésére irányult.

[41] A Pp. 381. §-a értelmében a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét végzéssel hatályon kívül helyezheti és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasíthatja, ha szükséges az elsőfokú eljárás megismétlése vagy kiegészítése, mert az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése az ügy érdemi eldöntésére kihatott és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges vagy nem észszerű.

[42] Az alperes állítása szerint az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabálysértést követett el, amikor a perben nem folytatta le az álláspontja szerint szükséges bizonyítást, a lefolytatott bizonyításból nem megfelelően állapította meg a tényállást és téves jogi következtetésre jutott a kereset megalapozottságát illetően, így megsértette a Pp. 279. § (1) bekezdését is. Kérte, hogy a bíróság a Pp. 369. § (3) bekezdés a) és c) pontja alkalmazásával bírálja felül az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást és abból eltérő jogkövetkeztetést vonjon le. Arra is hivatkozott, hogy az elsőfokú ítélet indokolása hiányos, mivel az elsőfokú bíróság érdemben nem vette figyelembe az alperes álláspontját a felek közötti szerződés jogi

jellegét illetően, továbbá nem vizsgálta a szerződés esetleges atipikusságát és azt sem, hogy az alperes kellő gondossággal látta-e el a feladatait.

[43] A Pp. 279. § (1) bekezdése szerint a bíróság a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismételt bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján a meggyőződése szerint állapítja meg (a bizonyítás eredményének mérlegelése).

[44] A Pp. 369. § (3) bekezdésének a) és c) pontja szerint a másodfokú bíróság felülbíráhatja az elsőfokú bíróság ítélete anyagi jognak való megfelelőségét. Az anyagi jogi felülbírálat során a bizonyítás eredményét okszerűtlennek minősítheti és ennek alapján a tényállást módosíthatja, kiegészítheti, illetve a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetést vonhat le, a megállapított tényeket másként minősítheti.

[45] Helyesen mutatott rá fellebbezési ellenkérelmében a felperes arra, hogy a Pp. 381. §-ához kapcsolódó kommentár, valamint a bírói gyakorlat is önmagában nem tekinti hatályon kívül helyezési oknak, ha a bizonyítás nagyterjedelmű kiegészítése vagy megismétlése szükséges. Erre ugyanis a felek fellebbezésükben csak akkor hivatkozhatnak megalapozottan, ha a bizonyítás hiányosságával az ítélet megalapozatlanságával kapcsolatban az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése is megállapítható.

[46] Ugyancsak helytállóan hivatkozott a felperes fellebbezési ellenkérelmében arra, hogy az alperes az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését kérte, annak megváltoztatására és a kereset elutasítására irányuló fellebbezési kérelmet ugyanakkor nem terjesztett elő. A bírói gyakorlat a Pp. 279. § (1) bekezdésében foglalt bizonyítás eredményének mérlegelésére irányuló elsőfokú bírói magatartást az ítélet anyagi jogi felülbírálata során vizsgálja a Pp. 369. § (3) bekezdésében szabályozott anyagi jogi felülvizsgálat kapcsán, azonban tekintettel arra, hogy ilyen tartalmú – az ítélet megváltoztatására irányuló – fellebbezési kérelmet az alperes nem terjesztett elő, ennek hiányában az elsőfokú ítélet anyagi jogi felülbírálatára nem volt lehetősége az ítéltáblának. A hiányos bizonyítás mellett ugyanakkor a fellebbezési kérelem tartalma alapján az elsőfokú ítélet hiányos indokolására is hivatkozott, így az ítéltáblának e körben felül kellett bírálnia az elsőfokú bíróság ítéletét.

[47] Az előbbiekre ellenére, mivel a peres felek közötti szerződés minősítése előkérdés volt a perben lefolytatandó bizonyítási eljárásnak (szerződésszegés és annak jogkövetkezményeinek vizsgálata stb.), ezért az ítéltábla nem mellőzhette azt, hogy értékelje az elsőfokú bíróság szerződés minősítésével kapcsolatos megállapításait.

[48] Az ítéltábla egyetért az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásában kifejtettekkel: a szerződő felek a Ptk. 6:59. §-a értelmében szabadon köthetnek szerződést és határozhatják meg annak tartalmát is. Kétségtelen, hogy az alperes fellebbezésében tett előadása szerint a felek a Ptk.-ban nem szabályozott, ún. atipikus vagy vegyes szerződéseket is köthetnek, amelyek a Ptk.-ban nevesített szerződések egyes elemeit vegyítik, ugyanakkor jelen perben az alperes – az eredeti tényállítását megváltoztatva – az elsőfokú eljárás során következetesen arra hivatkozott, hogy a felek között vállalkozási szerződés jött létre. Ezzel

szemben a felperes és a felperesi beavatkozó azt állította, hogy a felperes által vállalt tevékenységre a megbízási szerződés szabályait kell alkalmazni. Atipikus- vagy vegyes szerződéskötéssel kapcsolatos tényállítás egyik fél részéről sem volt az elsőfokú eljárásban. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság helyesen, a felek tényállításainak megfelelően – azok korlátai közt maradva – azt vizsgálta, hogy a perbeli szerződés megbízási vagy vállalkozási jellegű volt-e. E körben az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a becsatolt „vállalkozási szerződés” megjelölésű megállapodás alapján a felperes kötelem nem dare, hanem facere szolgáltatásra irányult, függetlenül az írásban megkötött szerződés ellentmondó, következtelen fogalom-meghatározásaitól. A szerződés tartalmából következően a felperes feladata alapvetően az alperes által elvállalt kivitelezési munkák irányítása, felügyelete volt műszaki vezetőként.

[49] Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. tv. 39/A. § (1) bekezdés értelmében az építőipari kivitelezési tevékenység csak olyan felelős műszaki vezető irányításával folytatható, akinek kivitelezési tevékenység szakirányának megfelelő jogosultsággal és egyéb feltételekkel, továbbá az építési tevékenységet végzők vonatkozásában közvetlen utasítási joggal rendelkezik.

[50] Az építőipari kivitelezési tevékenységről szóló 191/2009. (IX.15.) Kormányrendelet (Épkiv.) 13. § (1) bekezdése szerint az építési munkaterületen végzett építési-szerelési munkát felelős műszaki vezető irányítja.

A (2) bekezdés alapján a felelős műszaki vezető tevékenysége a vállalkozó-kivitelező kivitelezési szerződésben vállalt építőipari kivitelezési tevékenységének vagy meghatározott részének *irányítására* terjed ki.

[51] Az építésügyi és építésüggyel összefüggő szakma gyakorlási tevékenységről szóló 266/2013. (VII.15.) Kormányrendelet 22. § (1) bekezdése első fordulata szerint a felelős műszaki vezető feladata az Épkiv. 13. § (2), (5) bekezdésében és 14. §-ában meghatározott tevékenységek végzése.

A (2) bekezdés alapján a felelős műszaki vezetői tevékenység folytatásához szükséges szerződés megkötésére a Ptk.-ban szabályozott *megbízási szerződés* szabályait kell alkalmazni.

[52] Az előbbiekből következik, hogy az építőipari kivitelezés során megbízott felelős műszaki vezető feladatainak meghatározására, felelősségére a Ptk.-ban szabályozott megbízási szerződés szabályait kell megfelelően alkalmazni.

[53] Az előbbiektől mellett ugyanakkor nem kizárt, hogy a felek a felelős műszaki vezetőt megbízó szerződésben a kivitelezés eredményes befejezéséhez kapcsolódó sikerdíjat határozzanak meg, illetve díjazását az eredményes befejezéshez kössék. Helyesen mutatott rá ugyanakkor az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában ([23] bekezdés), hogy önmagában a díj esedékességének a beruházás befejezésének időpontjához (használatba vételi engedély kiadásához) kapcsolása még nem tette eredménykötelemmé a felperes kötelezettségét.

[54] Mindezek alapján megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság helyesen minősítette a perbeli szerződést megbízási szerződésnek, és ennek megfelelő bizonyítási eljárást folytatott le. A Ptk. 6:276. § (1) bekezdése értelmében a megbízott megbízási díjra akkor is jogosult, ha eljárása nem vezetett eredményre, kivéve, ha az eredmény részben vagy egészben azért maradt el, mert a megbízott felróhatóan járt el. Helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság ítéletében arra is ([25] bekezdés), hogy ha a szerződés alapján a kötelezettet a gondos eljárás kötelezettsége terheli, a szerződést akkor szegi meg, ha tevékenysége az elvárt gondosság mércéjének nem felel meg. Az elsőfokú bíróság tehát a felperes szerződés teljesítése során tanúsított magatartását az elvárt gondosság szempontjából vizsgálta és értékelte, az ehhez szükséges bizonyítást pedig – a becsatolt okirati bizonyítékok mellett – tanúk meghallgatásával foganatosította. Ítéletének indokolásában az alperes fellebbezési állításától eltérően megfelelően értékelte és mérlegelte a meghallgatott tanúk tanúvallomását, megindokolva, hogy egyes tanúvallomásokat miért rekesztett ki a bizonyítékok köréből, illetve miért hagyott figyelmen kívül a tényállás megállapításakor. Ugyancsak indokolta azt is, hogy a további tanú-, illetőleg okirati bizonyítási indítványokat miért mellőzte ([26] - [28] bekezdés). E körben tett megállapításaival az ítéltábla is egyetért.

[55] Kétségtelen, hogy a megbízottól elvárható gondosság megszegését, elmulasztását nem egyszerű bizonyítani. Az alperes által felajánlott bizonyítási eszközök, így a 2023. január 23. napján előterjesztett ellenkérelmében részletezett állítások, azaz az egyes lakásokban észlelt hibajelenségek ugyanakkor önmagukban még nem támasztják alá, hogy ezek kifejezetten a felperes szerződés teljesítése során tanúsított esetleges nem kellően gondos eljárásával állnak okozati összefüggésben. A kivitelezés szakszerű, hibátlan elvégzéséért ugyanis alapvetően nem a felperes, hanem az egyes kivitelezők, alvállalkozók voltak felelősek.

[56] Az alperes fellebbezési kérelmének indokolásában a mellőzött tanúbizonyítási indítványok mellett a becsatolt építési napló hiányosságaira, illetőleg ennek kapcsán arra is hivatkozott, hogy a felperes idő előtt levonult az építési területéről. E körben helytállóan utalt arra a felperesi beavatkozó a 2023. január 7-én benyújtott 5. számú beadványában (5. oldal 10-11. pont), hogy az építési naplók vezetésének hiányosságai adott esetben építésügyi hatóság által kiszabott bírság szankciót eredményezhet, a késedelmes naplóbejegyzések ugyanakkor önmagukban nem támasztják alá a megbízott nem kellően gondos eljárását.

[57] Az alperes álláspontja szerint a felperes idő előtt levonult az építési területéről, amit bizonyít az építési napló bejegyzéseinek elmaradása 2020. novemberétől. Ezzel szemben megállapítható, hogy a megbízási szerződésben a peres felek a teljesítés, azaz a felperesi megbízott feladatai ellátásának határidejét 2020. szeptember 30. napjában jelölték meg (mindkét szerződés 5/1. pont), azt utóbb nem módosították, erre a felek nem hivatkoztak, azaz a felperesi megbízott távozása az építési helyszínről ezt követően nem minősülhet szerződésszegésnek.

[58] Az elsőfokú bíróság ítéletében nem indokolta az alperes által csatolni kívánt pendrive figyelmen kívül hagyását, ez ugyanakkor nem minősül olyan lényeges eljárási szabálysértésnek, amely az ügy érdemi eldöntésére kihatott. Az elsőfokú ítélet indokolásából kitűnik, hogy a becsatolt okiratokra, illetőleg lefolytatott tanúbizonyításra figyelemmel a bíróság miért mellőzte a további bizonyítási eljárást.

[59] Mindezekből megállapítható, hogy az alperes nem jelölt meg fellebbezésében olyan elsőfokú eljárási szabálysértést, amely lényeges lett volna és amely az ügy érdemi eldöntésére kihatott.

[60] A Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja.

[61] A Pp. 382. §-a szerint, ha a fél az ítélet megváltoztatására irányuló kérelem nélkül kizárólag az ítélet hatályon kívül helyezését kérte és fellebbezése megalapozatlan, a másodfokú bíróság ítéletével – az ügy érdemét nem érintve – az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

[62] Az előbbiekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletét a Pp. 382. §-a szerint helybenhagyta.

[63] Az eredménytelenül fellebbező alperes a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles a jogi képviselővel eljár, írásbeli ellenkérelmet előterjesztő felperes és felperesi beavatkozó másodfokú eljárási költségeinek megtérítésére, amelyeknek mértékét az ítéltábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontjának, valamint (5) bekezdésének alapján a költségfelszámítások (6) bekezdés szerinti mérséklésével állapította meg, figyelemmel arra, hogy a másodfokú eljárásban tárgyalás megtartására nem került sor.

[64] Az ítéltábla az alperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illeték megfizetésére a Pp. 101. § (1) bekezdésére figyelemmel a másodfokon is pervesztes alperest kötelezte. Az illeték megfizetése során a Szegedi Ítéltábla jelen ügyszámát, valamint az alperes adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni. Amennyiben az illeték megfizetésére vonatkozó felhívásnak a megjelölt határidőn belül nem tesz eleget, az illeték behajtására és befizetésére az illetékekről szóló törvény rendelkezéseit és az adóigazgatási eljárásra irányuló jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni [37/2017. (X.27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés].

Szeged, 2024. október 1.

Dr. Hámori Attila s.k.

a tanács elnöke

Dr. Dobler László s.k.

előadó bíró

Dr. Tolna András s.k.

táblabíró